

УДК:330./31./5:636.52./58:637.4636.52/58.082.22

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЯЄЦЬ ПТИЦІ КРОСУ ІЗА БРАУН, РОЗПОДІЛЕНОЇ НА КЛАСИ І ЯРУСИ УТРИМАННЯ

*Щербина О.В. – старший викладач,
Григоренко В.В. – асистент, Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. Птахівництво є одним з головних виробників у світі відносно дешевих і біологічно повноцінних продуктів харчування для населення. В Україні спостерігається стійка тенденція до збільшення обсягів виробництва харчових яєць. Птахівницькі господарства внаслідок наданих інвестицій отримали змогу модернізувати свою технічну базу, закуповувати курей найпродуктивніших кросів, поліпшувати організацію, якість годівлі та ветеринарне забезпечення галузі. Це надало можливість вести виробничий процес отримання продукції на рівні сучасних світових стандартів [1, 2, 3].

Стан вивчення проблеми. Спеціалісти багатьох провідних фірм зазначають, що такі кроси можуть проявити свій генетичний потенціал тільки при дотриманні нормативів як при вирощуванні молодняка, так і утриманні дорослої птиці. Але, в той же час генотипи в нових умовах використання під впливом факторів зовнішнього середовища можуть або змінювати свої властивості, якщо вони є досить пластичні, або проявляти їх на рекомендованому рівні, що свідчить про високу стабілізаційну здатність таких генотипів.

Завдання і методи досліджень. Дослідження проводились в умовах сільськогосподарського племінного птахівничого підприємства ПАТ «Чернобаївське» Білозерського району Херсонської області, в лабораторіях кафедр генетики та розведення сільськогосподарських тварин, технології виробництва продукції тваринництва ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет».

Одним із завдань роботи було вивчити економічну ефективність виробництва яєчної продукції кросу Іза браун, розподіленої в ранньому віці на класи та яруси утримання кліткових батарей.

Норми годівлі і умови утримання були однакові для всіх дослідних і контрольної груп. В процесі досліджень усі групи птиці знаходились у рівнозначних зоотехнічних умовах.

Економічну ефективність отриманих результатів розраховували згідно «Методики визначення економічної ефективності використання в сільському господарстві результатів науково – дослідних та дослідно– конструкторських робіт, винаходів і раціоналізаторської пропозиції» [8].

Результати досліджень. Нами розрахована економічна ефективність впровадження у виробництво технологічного прийому – розподілу курей несучок кросу Іза браун на класи за живою масою і довжиною плесна та розміщення її за ярусами утримання в кліткових батареях (табл. 1).

Таблиця 1 – Економічна ефективність виробництва яєць птиці кросу Іза браун і розподіленої на класи за живою масою і довжиною плесна

Клас розподілу птиці	Ярус утримання	Несучість на середню несучку, шт.	Несучість		Вартість додаткової продукції розрах. на 1000 гол.
			± до контрольної групи	у % до контрольної групи	
Контрольна група	Верхній	323,0	-	-	-
	Середній	323,1	-	-	-
	Нижній	323,4	-	-	-
M ⁻ M ⁻	Верхній	331,6	+8,6	2,66	15610*
	Середній	326,0	+2,9	0,89	5270
	Нижній	322,5	-0,9	-0,27	-
M ⁺ M ⁺	Верхній	329,0	+6,0	1,85	3361
	Середній	324,2	+1,1	0,34	618
	Нижній	328,2	+4,8	1,48	2692
M ⁰ M ⁰	Верхній	325,7	+2,7	0,83	2010
	Середній	326,9	+3,8	1,17	2126
	Нижній	329,4	+6,0	1,85	3365
M ⁺ M ⁻	Верхній	326,7	+3,7	1,14	2071
	Середній	326,1	+3,0	0,94	1672
	Нижній	329,1	+5,7	1,76	3201
M ⁺ M ⁺	Верхній	323,3	+0,3	0,09	163
	Середній	323,8	+0,7	0,21	381
	Нижній	328,7	+4,7	1,3	2419

середня ціна реалізації прийнята 7,5грн за 10 шт. яєць

Застосування на практиці розподілу птиці на класи (M⁻M⁻; M⁺M⁺; M⁰M⁰; M⁺M⁻; M⁻M⁺) дозволяє досягати певні диференціації поголів'я, що створює сприятливі умови утримання в кліткових батареях особин однорідних за живою масою, а відповідно, за інтенсивність формування продуктивних ознак, темпераментом.

Особливо відчутна прибавка показника несучості спостерігається у класах, що за живою масою менші від модального класу. Так, у несучок класів M⁻M⁻ та M⁺M⁺ верхнього ярусу утримання, несучість у порівнянні з контрольною групою аналогічних ярусів підвищується на 8,6 та 6,0 шт яєць відповідно, в розрахунках на середню несучку, що становлять 2,66 та 1,85% до базового варіанту.

При середній ціні реалізації за 10 яєць 7,5 грн. вартість додаткової продукції в розрахунку на 1000 голів курей – несучок складає 15610 та 3361 грн. відповідно до класів розподілу.

Птиця, віднесена до класів M⁰M⁰; M⁺M⁻; M⁻M⁺ найвищу яєчну продуктивність проявляють у нижніх ярусах кліткових батарей. Прибавка продуктивності курей – несучок цих груп складає 4,7 – 6,0 шт, а вартість додаткової продукції 2419 – 3365 грн на 1000 голів.

У яєчному птахівництві переважаюче значення має маса яєць, яка суттєво впливає на харчову цінність, товарний вигляд, ціну реалізації. Маса яєць є основним показником рівня племінної роботи і селекційних заходів, які проводяться з лініями і кросами, а в поєднанні з несучістю визначає яєчну продуктивність птиці та економічну ефективність галузі.

В теперішній час, в зв'язку з інтенсивним розвитком хлібобулочного та кондитерського виробництва, виготовленням майонезів, сухого яєчного порошку, значним попитом користується яєчна маса (меланж), реалізація якої птахівничими підприємствами переробним підприємствам відбувається за вагою, а не кількістю яєць. В зв'язку з цим підвищення маси яєць і несучості набуває першочергового значення в економіці галузі.

Нами виконані розрахунки економічної ефективності запровадження технологічного прийому розподілу поголів'я курей – несучок на класи за живою масою з метою диференціації на рівновагові угруповання для підвищення маси яєць і несучості птиці промислових стад (табл. 2).

Таблиця 2 – Економічна ефективність застосування технологічного прийому розподілу птиці на класи за живою масою з метою підвищення виходу яйцемаси

Клас розподілу птиці	Ярус утримання	Несучість на середню несучку, шт	Середня маса яєць 28 – 72 тижні, г	Кількість яйцемаси, кг	У% до контрольної групи	Вартість додаткової продукції, грн
Контрольна група	Верхній	323,0	62,15	20,7	-	-
	Середній	323,1	60,90	19,67	-	-
	Нижній	323,4	60,15	19,45	-	-
М ⁻ М ⁻	Верхній	331,6	63,25	20,97	+4,48	8766
	Середній	326,0	64,10	20,98	+6,20	11890
	Нижній	322,5	63,60	20,51	+5,44	10316
М ⁻ М ⁺	Верхній	329,0	63,80	20,99	+4,58	8962
	Середній	324,2	63,05	20,44	+3,91	7498
	Нижній	328,2	64,70	21,23	+9,15	17094
М ⁰ М ⁰	Верхній	325,7	62,70	20,42	+1,74	3404
	Середній	326,9	63,80	20,85	+6,00	11506
	Нижній	329,4	62,90	20,72	+6,52	12364
М ⁺ М ⁻	Верхній	326,7	67,15	21,93	+9,26	18120
	Середній	326,1	67,00	21,84	+11,03	21153
	Нижній	329,1	67,30	22,14	+13,83	26226
М ⁺ М ⁺	Верхній	323,3	68,80	22,24	+10,81	21153
	Середній	323,8	68,25	22,09	+12,30	23289
	Нижній	328,7	66,60	21,82	+12,20	23135

Примітка:

1. при середній масі одного яйця 65 г, масі шкаралупи 8 г, розрахункова яйцемаса – 57г.
2. на 1 кг яйцемаси необхідно 17,5 шт яєць (1000г : 57г)
3. вартість 10 шт яєць - 7,5 грн, вартість 1 кг яйцемаси – 13 грн (17,5 × 7,5 10)

Підвищення маси яєць в поєднанні з високим рівнем несучості дає можливість значно збільшити вихід яєчної маси в розрахунку на одну курку – несучку. Так, у варіантів класів М⁻М⁻ та М⁻М⁺ при середній масі яєць 64,1 – 64,7 г та несучості на середню несучку 326 – 328 шт вихід яєчної маси складає 20,98 та 21,23 кг, що більше від значень контрольної групи аналогічних ярусів утримання на 6,2 та 9,15%. Такі показники несучості і маси яєць, виходу яйцемаси забезпечують вартість додаткової продукції на рівні 8,7 та 17,1 тис.грн в розрахунку на 1000 гол. несучок.

У класах розподілу M^+M^- та M^+M^+ середня маса яєць складає 66,6 – 68,8 г за період 28 – 72 тижні. При середній несучості 323,6 – 329,4 шт на середню несучку вихід яєчної маси зростає на 6,0 – 13,8% в порівнянні з контрольною групою та на 2 – 4 пункти у порівнянні з класами M^-M^- та M^-M^+ .

Найбільшу вартість додаткової продукції (26,2 тис.грн) можна отримати від класу птиці M^+M^- нижнього ярусу утримання, продуктивність якої складає 329,1 шт яєць, середня маса яєць 67,3г, від птиці класу M^+M^+ середнього ярусу утримання при несучості 323,8 шт і масі яєць 68,25 г – 23,6 тис.грн.

Висновки. Застосування на практиці розподілу птиці на класи за живою масою і довжиною плесна призводить до відчутної прибавки несучості в порівнянні з нерозподіленою птицею. Вартість додаткової продукції при цьому може скласти від 3,3 до 15,6 тис. грн. в розрахунку на 1000 гол. Розміщення рівновагових угрупувань птиці на відповідних ярусах кліткових батарей призводить до підвищення маси яєць, а в поєднанні з високим рівнем несучості дає можливість отримати додаткову вартість продукції в сумі 23,5 – 26,2 тис. грн. в розрахунку на 1000 гол. курей – несучок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Коваленко А.Т. Повышение качества яиц кур селекционным и технологическими приемами/ А.Т.Коваленко //Птахівництво: Міжвід.темат.наук.зб. – Харків, 2003. – вип.. 53. – С. 75 – 83.
2. Коваленко А.Т. Повышение качества яиц кур селекционными и технологическими приемами./ А.Т. Коваленко //Ефективне птахівництво і тваринництво. – 2004 - №8. – С.33-38.
3. Кочиш И.И. Селекция в птицеводстве./ И.И.Кочиш // М.: Колос, 1992. – 272с.